

רע"פ 9455/17 - מיכאל אזולאי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 9455/17

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: מיכאל אזולאי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 8.11.2017, בעפ"ת 8600-07-17, שניתן על ידי כב' השופט העמית א' יעקב

בשם המבקש: עו"ד חיים אליה

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט העמית א' יעקב), בעפ"ת 8600-07-17, מיום 8.11.2017. בגדרו של פסק הדין, התקבל באופן חלקי ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת ט' אוסטפלד נאו - סג"נ), בתת"ע 5316-11-15, מיום 16.6.2017.

2. בהחלטתי מיום 5.12.2017, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, עד להחלטה אחרת.

2. המבקש הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; נהיגה במהירות, בניגוד לתקנה 54(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961; ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970. על פי עובדות כתב האישום, ביום 1.11.2015, נהג המבקש במהירות של 81 קמ"ש ברחוב שדרות בן צבי בנתניה, דרך עירונית בה המהירות המרבית המותרת היא 50 קמ"ש, כאשר הוא מעולם לא הוכשר לנהיגה.

3. ביום 19.6.2017, גזר בית משפט השלום בפתח תקווה את דינו של המבקש. בית משפט השלום התייחס תחילה לתסקירי שירות המבחן אשר הוגשו בעניינו של המבקש. אשר לתסקיר הראשון, מיום 8.9.2016, צוין כי שירות המבחן התרשם שהמבקש אינו ער לחומרת העבירה לסיכון שבנסיעה ללא רישיון. עוד נמסר, כי המבקש ניתק את הקשר עם שירות המבחן, אשר לא בא בהמלצה שיקומית בעניינו. לנוכח הבעייתיות בהתנהגותו של המבקש, ולאחר שהמבקש חזר וביצע את אותן העבירות, למרות סנקציות עונשיות שהושטו עליו, המליץ שירות המבחן לגזור עליו עונש שיחדד עבורו את חומרת העונש, וירתיעו מלשוב ולבצע עבירות תעבורה. בהמשך, הגיש שירות המבחן הודעה לבית משפט השלום, בה נמסר כי המבקש לא הגיע לפגישה שנקבעה עבורו. בתסקיר נוסף, מיום 7.5.2017, מסר שירות המבחן כי להתרשמותו, המבקש זקוק באופן בולט לטיפול שיסייע לו לבחון ולהכיר בתוצאות מעשיו. לפיכך, המליץ שירות המבחן להאריך את עונש המאסר המותנה בעניינו של המבקש, לשלבו בטיפול, ולהטיל עליו צו של"צ וצו מבחן. לאחר זאת, עמד בית משפט השלום על הפגיעה בערך החברתי של ביטחון הציבור ועל סיכון המשתמשים בדרך, בשל נהיגתו של המבקש ללא רישיון נהיגה ומבלי שהוכשר לנהיגה מעולם. עוד צוין, כי המבקש ביצע עבירה נוספת של נהיגה במהירות מעל המותר. לנוכח שילובן של העבירות וחומרתן, קבע בית משפט השלום כי מתחם הענישה ההולם בעניינו של המבקש, ינוע בין מאסר לתקופה של 6 חודשים לבין מאסר מאחורי סורג ובריה לתקופה של למעלה משנה.

לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה, התייחס בית משפט קמא לעובדה שמדובר בפעם השלישית בה המבקש, שמעולם לא הורשה לנהיגה, נתפס כשהוא נוהג "בטבורה של עיר". המבקש נהג ברכב משא ובמהירות מופרזת, וזאת חרף המאסר המותנה שעמד לחובתו. בית משפט השלום ציין, כי "עברו התעבורתי והפלילי" של המבקש פועל לחובתו. לקולה, התחשב בית משפט השלום בלקיחת האחראיות והבעת החרטה מצידו של המבקש, בנסיבות חייו של המבקש, ובקשייו הכלכליים. אשר על כן, סבר בית משפט השלום כי יש להעמיד את עונשו של המבקש בשליש העליון של מתחם הענישה.

בית משפט השלום ציין, כי ביום 31.5.2015 נגזרו על המבקש, בין השאר, 4 חודשי מאסר מותנים (ת"פ 4804-10-14). ביום 1.11.2015, ביצע המבקש את העבירה דנן, ולאחר מכן, ביום 4.7.2016, במסגרת גזר דינו של המבקש בת"פ 2127-02-16, הוארך עונש המאסר המותנה שהושט עליו. בית משפט השלום קבע, בהקשר זה, כי משהוארכה תקופת מאסרו המותנה של המבקש פעם אחת, הפך העונש המותנה לחב הפעלה, ואין באפשרותו להאריכו בשנית. עוד נקבע, כי אין בהארכת תקופת התנאי כדי למנוע את הפעלתו, בגין עבירה שנעברה קודם לכן. בנוסף, הבהיר בית משפט השלום, כי המלצת שירות המבחן להאריך את תקופת עונש המאסר המותנה בעניינו של המבקש לא נעלמה מעיניו, אך מדובר בהמלצה בלבד ובית משפט אינו מחויב לאמצה. בית משפט השלום הוסיף וציין, כי אין זה נהיר עד תום, כיצד שירות המבחן חזר בו מהמלצתו הראשונה, להשית על המבקש ענישה שתחדד עבורו את חומרת התנהגותו ותרתיעו מלשוב ולבצע עבירות תעבורה.

לאחר זאת, השית בית משפט השלום על המבקש מאסר לריצוי בפועל לתקופה של 7 חודשים, והופעל עונש מאסר על תנאי של 4 חודשים (ת"פ 14-10-4808), כאשר חציו ירוצה באופן חופף וחציו ירוצה באופן מצטבר - כך שבסוף הכל ירצה המבקש עונש מאסר לתקופה של 9 חודשים. בנוסף, הוטלה של המבקש פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים במצטבר לכל פסילה אחרת, תוך הפעלת עונש פסילה מותנה למשך 4 חודשים, לריצוי באופן מצטבר; וכן, פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, למשך 3 שנים, לבל יעבור המבקש את אותה העבירה בה הוא הורשע או עבירות תוספת ראשונה ושנייה.

המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על גזר דינו של בית משפט השלום. בית המשפט המחוזי קבע, כי טעה בית משפט השלום בכך שציין כי למבקש עבר פלילי מכביד, הכולל מספר גדול של עבירות, בעוד שהמבקש הוא חסר כל עבר פלילי. עוד נקבע, כי עברו התעבורתי של המבקש צוטט נכונה על ידי בית משפט השלום, וכי עיקר המשקל בגזר דינו ניתן לעברו התעבורתי של המבקש ולא לעברו הפלילי הלכאורי. עם זאת, נקבע, כי עברו הפלילי הלא קיים של המבקש השפיע על בית משפט השלום, שעה שגזר את דינו. אשר על כן, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש, במובן זה שהורה כי המאסר המותנה בן 4 חודשים, שנגזר על המבקש בת"פ 4804-10-14, יופעל כולו בחופף למאסר לריצוי בפועל שקבע בית משפט השלום - כך שהמבקש ירצה בסך הכל 7 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

3. בבקשה לרשות הערעור שלפניי, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו. לטענת המבקש, היה על בית המשפט המחוזי, אשר קיבל את ערעורו, להקל גם ביתר רכיבי הענישה, ולא רק באופן הפעלת עונש המאסר על תנאי, שריחף מעל לראשו של המבקש. המבקש הוסיף וטען, כי מתחם העונש ההולם שנקבע בענייניו הוא חמור ביחס למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מעין דא. עוד חזר המבקש על טענתו, לפיה לא ניתן להפעיל את עונש המאסר על תנאי שהושת עליו בת"פ 4804-10-14, משום שהעבירה דן נעברה ביום 1.11.2015, לפני שתקופת התנאי בענייניו הוארכה, ביום 4.7.2016. לבסוף נטען, כי בית המשפט המחוזי לא נתן ביטוי לשיקולי שיקום בענייניו של המבקש, כמו גם לזמן שחלף מאז ביצוע העבירה ועד למועד מתן גזר הדין, ולנסיבותיו האישיות של המבקש.

דין והכרעה

4. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016); רע"פ 8366/15 חמוד נ' מדינת ישראל (10.12.2015)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, וכי מדובר בענייניו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. עוד אציין, כי הבקשה שלפניי נסובה, כל כולה, על חומרת עונשו של המבקש. בית משפט זה פסק, לא אחת, כי בקשות מסוג זה אינן מצדיקות, ככלל, מתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים, בהם עסקינן בסטייה קיצונית מרף הענישה הנוהג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 10116/16 דסוקי נ' מדינת ישראל (24.1.2017); רע"פ 4512/15 הרוש נ' מדינת ישראל (6.7.2015); רע"פ 4265/15 דדון נ' מדינת ישראל (22.6.2015)). בענייניו, ניכר כי עונשו של המבקש אינו סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג

5. בבחינת למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופו של עניין דין הבקשה להידחות. העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, הדברים אמורים במיוחד לאחר שבית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של המבקש, במובן זה שתקופת המאסר על תנאי בעניינו תרוצה כולה באופן חופף. המבקש נתפס, זו הפעם השלישית, כשהוא נוהג ללא רישיון ומבלי שאף הוכשר לכך, בנתיב נסיעה עירוני. בכך, סיכן המבקש את ביטחון הציבור ואת המשתמשים בדרך, כל זאת, כאשר מעל ראשו מרחף עונש מאסר על תנאי. משכך, מקובלת עליו קביעתו של בית משפט השלום, כי המבקש לא הורתע מסנקציות קודמות שהושתו עליו, ובחר במודע להמשיך ולבצע עבירות תעבורה. לצד זאת, התחשב בית משפט השלום בנסיבות חייו של המבקש, בקשייו הכלכליים, ובעובדה שהוא הודה בביצוע העבירה והביע חרטה על כך. בנוסף, אין בהארכת התנאי כדי למנוע את הפעלתו בגין עבירה שנעברה קודם לכן (רע"פ 4815/07 עיסא נ' מדינת ישראל (15.7.2007); ע"פ 10/71 מדינת ישראל נ' פלח, פ"ד כה(1) 589, 593-594 (1971)). על יסוד האמור, אינני מוצא מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

6. הבקשה לרשות ערעור נדחית, אפוא. עיכוב הביצוע, עליו הוריתי בהחלטתי מיום 5.12.2017, מבוטל בזאת.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו בימ"ר "הדרים", ביום 7.1.2018 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ל' בכסלו התשע"ח (18.12.2017).

שׁוֹפֵט